

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Diakonhjemmet Sykehus AS
Postboks 23 Vinderen
0319 OSLO
Telefon 22 45 15 00
Telefaks 22 45 16 06
Besøksadr. Diakonveien 12
administrasjon@diakonsyk.no
www.diaconhjemmet.no
Bankgiro 7038 05 19621
Org. nr. 982 791 952

Vår referanse:
689/07 - jm

Deres referanse:
20072277-/ASD

Vår dato:
17. september 2007

Høringsnotat om endringer i helsepersonelloven

Forslaget til forandring av helsepersonellovens § 21 annet ledd ble sendt til høring i fagmiljøet og det kom følgende uttalelser:

1. Vi gir vår tilslutning til departementets vurdering av at det er behov for en endring i helsepersonelloven som kan bidra til å hindre urettmessig tilegnelse av pasientopplysninger.

Diakonhjemmet sykehus vurderer at forslaget langt på vei kan ses på som en kodifisering av god faglig praksis i tråd med fagetiske retningslinjer som ulike grupper av helsepersonell på eget initiativ har implementert.

Vi finner den foreslått ordlyden i helsepersonellovens § 21 annet ledd dekkende i forhold til de formål som søkes ivaretatt ved den aktuelle endringen. Diakonhjemmet sykehus vil imidlertid foreslå at departementet vurderer følgende forenkling av ordlyden: "Der er forbudt å gjøre seg kjent med, bruke eller besitte opplysninger som nevnte i første ledd.....".

Avslutningsvis vil Diakonhjemmet sykehus understreke at videreutvikling av de elektroniske pasientjournalssystemene åpner for muligheter til å "skreddersy" tilgangen til pasientopplysninger i forhold til de enkelte medarbeiders behov. Datatekniske løsninger for "skreddersyde tilganger" er ikke fullt ut tilgjengelig, men vil i fremtiden være et viktig bidrag til å sikre at kun det personellet som har tjenestelige behov har adgang til sensitive pasientopplysninger.

2. Endringen gjelder nærmere spesifisering av retten på tilgang til taushetsbelagte pasientopplysninger i pasientjournalen.

Dette synes spesielt viktig i dagens situasjon hvor slik informasjon i langt større grad enn tidligere kan være lett tilgjengelig i et elektronisk journalsystem. Det er også bekymringsfullt at slik informasjon nå deles mye hyppigere mellom forskjellige aktører i helsesystemet, dvs. for eksempel mellom forskjellige sykehus. Man planlegger til og med å utvikle systemer med nesten "fri flyt" av informasjon mellom helseinstitusjoner.

Undertegnede er - det ovennevnte tatt i betraktning - helt enig i teksten i forslaget. Det er imidlertid noe uklart hva man i juridisk forstand mener med "begrunnet i tjenestelig behov". Dette kan sannsynligvis tolkes på forskjellige måter. I diskusjon med leger kommer det frem at for eksempel turnusleger etter hvert gjerne vil vite hva som skjedde med pasienten de tok i mot. Men turnuslegen har kanskje ikke lenger direkte med pasienten å gjøre. Denne samme argumentasjonen har man hørt fra leger under utdanning, og kan også tenkes brukt av andre helsefagarbeidere (sykepleier, fysioterapeuter osv). Å få vite hvordan det går med pasienten man har hatt å gjøre med synes å være en meget viktig funksjon i opplæringen i et sykehus.

Denne bestemmelsen må vel også forstås på den måten at vi ikke lenger uten videre får lov å sende kopier av epikriser til legevakten fordi man ikke kan vite om dette vil bli brukt i tjenestelig behov. Legene ved legevakten har vel heller ikke lov til å motta slik informasjon. I virkeligheten ønsker legevaksleger ofte å få informasjon, stort sett av de samme grunner som nevnt ovenfor, nemlig for å lære av pasienten. Det vil være andre situasjoner i hverdagen hvor man vil få vanskeligheter med å vite hva som er tillatt og hva ikke, nettopp fordi begrepet "begrunnet i tjenestelig behov" kan oppfattes forskjellig.

Den nye bestemmelsen definerer allikevel klart at det ikke vil være tillatt å lese i journalen til en pasient som man ikke har hatt noe behandlingsansvar for.

Det som blir meget viktig etter denne lovbestemmelsen er faktisk at den også kontrolleres, ellers vil den ikke bli respektert. Sykehusene må ikke bare gjøre kontroller men også ha klart definerte muligheter for sanksjoner når bestemmelsene ikke etterleves

Dokumentering og lagring av pasientopplysninger i elektroniske datajournaler gir betydelig større muligheter for systematisk innsyn og for å hente ut informasjon fra pasientjournalen enn fra den tradisjonelle papirjournalen. Det er derfor behov for å presisere i juridisk forstand et forbud mot å "snoke" i pasientjournalen og den foreslåtte forandringen i lovteksten ivaretar dette formålet på en klar måte.

I forslaget brukes begrepet "tjenestelig behov". Det er maktpåliggende at dette begrepet blir klart definert i kommentarene til lovteksten for å unngå ulik fortolkningspraksis. Dette gjelder særlig i forhold til helsepersonell som tidligere har deltatt i behandlingen av en pasient og i læringsøyemed ser behov for å følge det videre forløpet. Likedan bør det presiseres hvordan tilgangsstyring for administrativt personell og IT – personell skal reguleres.

Dagens elektroniske journalsystemer har ikke utviklet programvare som tillater systematisk kontroll av dokumentlogg. Det er først når disse dataverktøyene er utviklet at den enkelte virksomheten har mulighet til å kontrollere at ny lovbestemmelse etterleves i det daglige.

Med vennlig hilsen
Diakonhjemmet Sykehus

Jacob Mosvold
Sjeflege